

Ziekteverzuimcijfers sector gemeenten 2008

Versie 23 april 2009¹

Ziekteverzuim bij gemeenten daalt verder tot 5,3 procent in 2008

Het ziekteverzuimpercentage² van gemeenten is in 2008 afgenomen tot 5,3 procent. Ten opzichte van 2007 is het percentage met 0,2 procentpunt gedaald. De daling van de afgelopen jaren heeft zich ook in 2008 doorgezet, alhoewel deze wel aan het afvlakken is.

Bij de G4 is het ziekteverzuimpercentage voor het tweede jaar in successie behoorlijk afgenomen: in 2007 met 0,4 procentpunt en in 2008 met 0,5 procent. Mogelijk speelt hierbij de verzelfstandiging van de gemeentelijk vervoerbedrijven van Amsterdam en Rotterdam een rol. Vanaf 2008 worden deze niet meer tot de gemeentelijke bezetting gerekend en tellen dus ook niet meer mee bij de berekening van het ziekteverzuimpercentage voor de G4.

Aangezien bij de G4 iets minder dan een kwart van de gemeentelijke medewerkers werkt, drukt de ontwikkeling van het ziekteverzuimpercentage bij de G4 een behoorlijke stempel op het gemiddelde cijfers van alle gemeenten. Ook bij de andere gemeentegrootteklassen is in 2008 sprake geweest van een verdere daling van het ziekteverzuimpercentage. Alleen bij de gemeenten met tussen de 50.000 en 100.000 inwoners is dit percentage licht toegenomen.

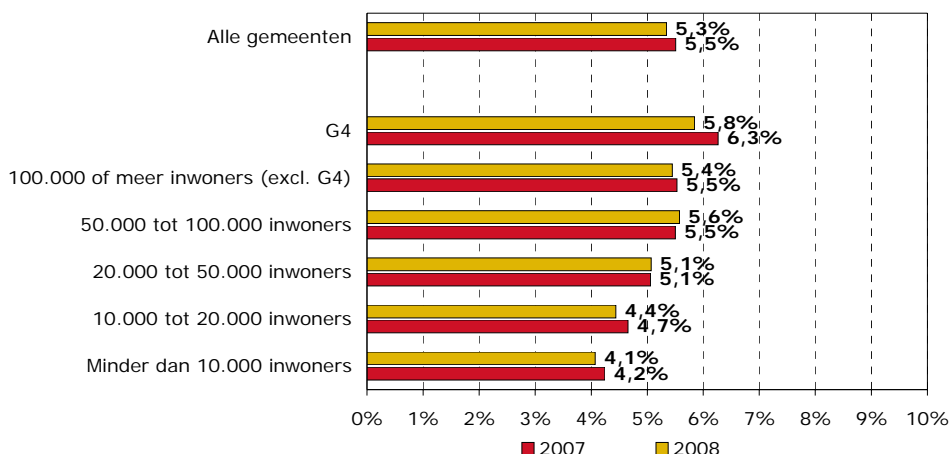
Drie jaar geleden heeft het A+O fonds gemeenten de Gemeentelijke Verzuimnorm geïntroduceerd. Deze is gebaseerd op de onderste kwartielscore van het ziekteverzuimpercentage. De norm geeft aan dat 25 procent van de gemeenten een ziekteverzuimpercentage heeft dat lager ligt dan dit cijfer. Doel van de Gemeentelijke Verzuimnorm is om gemeenten te laten zien welk percentage haalbaar is bij een actief ziekteverzuimbeleid. De Gemeentelijke Verzuimnorm wordt berekend voor alle gemeentegrootteklassen. Ten opzichte van 2008 is de Gemeentelijke Verzuimnorm in verschillende gemeentegrootteklassen iets gestegen. Dit geeft aan dat de spreiding van het ziekteverzuimpercentage tussen gemeenten over de gehele linie wat kleiner is geworden: de verschillen tussen gemeenten nemen af.

---

¹ In de eerste publicatie Ziekteverzuimcijfers sector gemeenten 2008 van 14 april 2009 is een verkeerd cijfer opgenomen van de Gemeentelijke Verzuimnorm (onderste kwartiel) van de grootteklasse 100.000 of meer inwoners. In deze versie is het juiste cijfer 4,6% (i.p.v. 5,2%) opgenomen.

² Het ziekteverzuimpercentage van gemeenten wordt berekend door het totale aantal verzuimde kalenderdagen in één jaar te delen door het totale aantal beschikbare kalenderdagen in één jaar vermenigvuldigd met 100 procent. De berekening vindt plaats op basis van de kalenderdagenmethode en niet op de werkdagenmethode en is inclusief langdurig verzuim. In de aangepaste definitie van het ziekteverzuimpercentage die vanaf 2009 wordt gehanteerd, wordt gecorrigeerd voor voltijd- en deeltijdwerknemers. Gedeeltelijk zieken worden naar rato van het aantal uren dat men ziek is geteld en de ziekteverzuimgegevens zijn exclusief zwangerschaps- en bevallingsverlof. Dit verlof valt sinds 1 december 2001 onder de Wet Arbeid en Zorg.

figuur 1 Ziekteverzuimpercentage per gemeentegrootteklasse in 2007 en 2008

	Gemeentelijke	
	Verzuimnorm*	Best practice**
100.000 of meer inwoners (excl. G4)	4,6	4,3
50.000 tot 100.000 inwoners	4,9	4,1
20.000 tot 50.000 inwoners	4,2	2,8
10.000 tot 20.000 inwoners	3,7	1,2
Minder dan 10.000 inwoners	2,6	1,7

* 25 procent van de gemeenten per gemeentegrootteklasse heeft een ziekteverzuimpercentage dat lager is dan het genoemde percentage.

** Laagste ziekteverzuimpercentage per gemeentegrootteklasse.

Bron: *Personeelsmonitor Gemeenten 2007 en 2008*

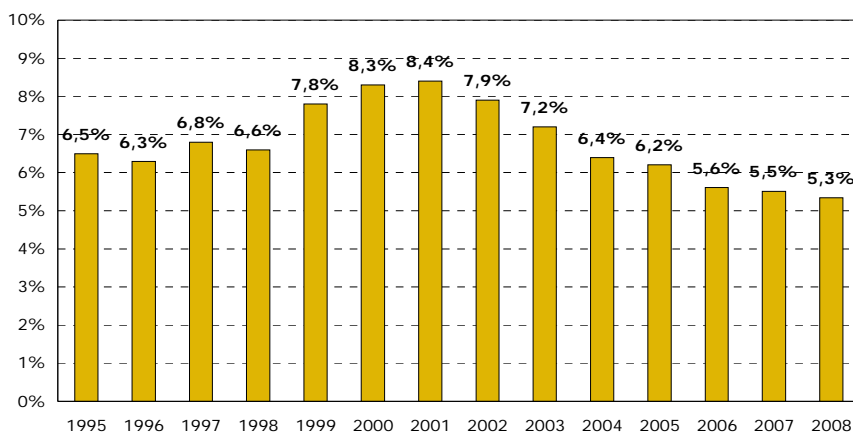
Verder is ook per gemeentegrootteklasse de best practice berekend. Dit is het laagst waargenomen ziekteverzuimpercentage per klasse in 2008. Bij gemeenten met minder dan 10.000 inwoners is de best practice 1,7 procent in het genoemde jaar en bij gemeenten met tussen de 10.000 en 20.000 inwoners zelfs 1,2 procent.

Het ziekteverzuimpercentage van gemeenten staat op het laagste niveau sinds 1995

Wanneer de ontwikkeling van het ziekteverzuimpercentage over een wat langere periode wordt bezien, blijkt dat het verzuim alweer enkele jaren onder het niveau van 1995 ligt. Met name in de periode 1999 tot en met 2001 is er sprake geweest van een behoorlijke stijging. Mede om deze reden hebben de sociale partners en het ministerie van SZW in 2001 een Arboconvenant voor de sector gemeenten afgesloten. Dit Arboconvenant is afgelopen in 2004.

Na de stabilisatie van het ziekteverzuim in 2005, bestond er enige twijfel of er een verdere daling zou gaan optreden of dat het ziekteverzuim weer zou gaan stijgen. De afgelopen jaren bewijzen dat de aandacht voor ziekteverzuim bij gemeenten niet is verslapt en dat de dalende trend zich blijft voortzetten.

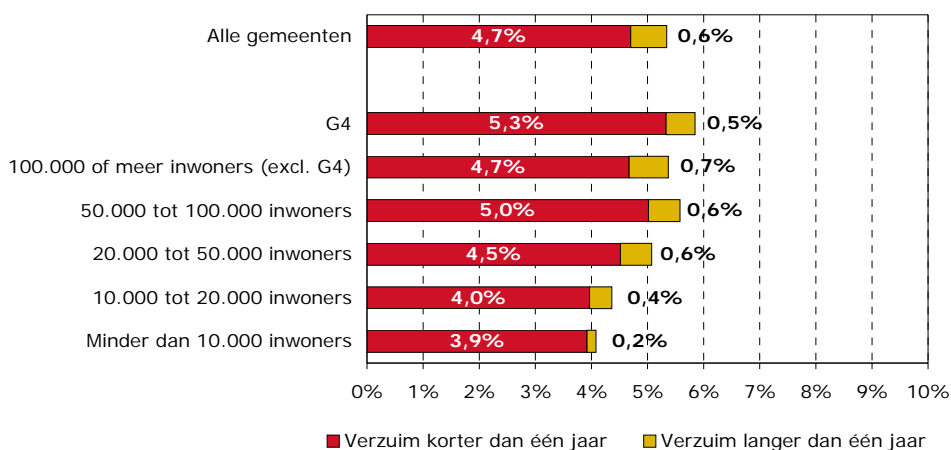
figuur 2 Ontwikkeling van het ziekteverzuimpercentage van gemeenten in de periode 1995 tot en met 2008

Bron: landelijk onderzoek van SGBO voor 1995-1997, Personeelsmonitor Gemeenten voor 1998-2008

Verzuim van langer dan één jaar maakt 0,6 procentpunt uit van het totale verzuimpercentage. Voor de derde keer is aan gemeenten gevraagd het ziekteverzuimpercentage uit te splitsen naar verzuim langer en korter dan één jaar. Het langdurig ziekteverzuim (meer dan 365 dagen ziek) maakt 0,6 procentpunt van het totale verzuim uit. In 2007 was dit ook 0,6 procentpunt van het ziekteverzuimpercentage. Circa 67 procent van de gemeenten had op 31 december 2008 één of meer langdurig zieken in dienst.

figuur 3 Ziekteverzuimpercentage van verzuim langer en korter dan één jaar naar gemeentegrootteklasse in 2008

Bron: Personeelsmonitor Gemeenten 2008

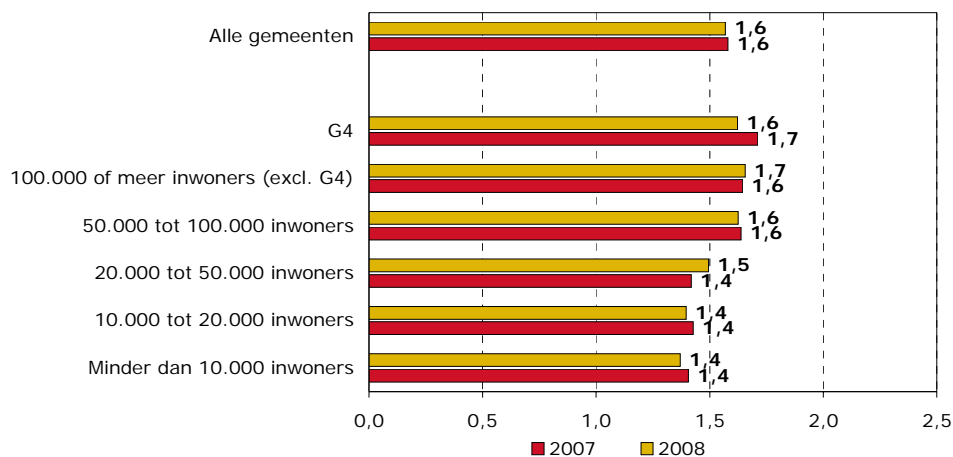
Bij de G4 is het langdurig ziekteverzuim in de afgelopen twee jaar sterk afgenomen. Dit was in 2006 1,2 procentpunt, dit halveerde in 2007 tot 0,6 procentpunt en daalde in 2008 tot 0,5 procentpunt. Mogelijk dat deze daling ook samenhangt met de verzelfstandiging van de gemeentelijke vervoerbedrijven van Amsterdam en Rotterdam. Bij alle gemeentegrootteklassen is overigens sprake van kleine veranderingen in het percentage langdurig ziekteverzuim ten opzichte van 2007.

Meldingsfrequentie is stabiel gebleven evenals de gemiddelde verzuimduur

Twee andere indicatoren van ziekteverzuim zijn de meldingsfrequentie en gemiddelde verzuimduur.

De meldingsfrequentie³ is in 2008 wederom stabiel gebleven op 1,6. Dat wil zeggen dat iedere gemeentelijke medewerker zich iets meer dan anderhalve keer per jaar ziek meldt. Wel zijn er verschillen tussen de gemeentegrootteklassen. Naarmate de omvang van gemeenten en daarmee de bezetting toeneemt, stijgt over het algemeen ook de meldingsfrequentie. Ook in 2008 is dit patroon waarneembaar. Wel is beeld van de afgelopen dat de verschillen in meldingsfrequentie tussen de gemeentegrootteklassen steeds kleiner worden.

figuur 4 Meldingsfrequentie per gemeentegrootteklasse in 2007 en 2008

Bron: Personeelsmonitor Gemeenten 2007 en 2008

De gemiddelde verzuimduur⁴ is in 2008 iets gedaald tot 13,1 dagen. De gemiddelde verzuimduur wordt berekend over alle afgesloten ziekteverzuimgevallen in een bepaald jaar. Hierin worden dus ook verzuimde dagen in een eerder jaar meegeteld als het verzuim in een eerder jaar is begonnen. De gemiddelde verzuimduur laat bij alle gemeentegrootteklassen in 2008 kleine bewegingen zien ten opzichte van 2007.

³ De meldingsfrequentie is het totaal aantal ziekmeldingen in één kalenderjaar gedeeld door het gemiddeld aantal personeelsleden in één kalenderjaar.

⁴ De gemiddelde verzuimduur is het totale aantal verzuimde kalenderdagen van de in een jaar afgesloten verzuimgevallen gedeeld door het totale aantal verzuimgevallen die in dat jaar zijn beëindigd. Indien er sprake is van een overschrijding van de jaargrens van een verzuimgeval, dan worden de in een eerder jaar verzuimde dagen meegeteld in de berekening van de gemiddelde verzuimduur.

figuur 5 Gemiddelde verzuimduur in dagen per gemeentegrootteklasse in 2007 en 2008

Bron: Personeelsmonitor Gemeenten 2007 en 2008

Aanpassing definitie berekening ziekteverzuimpercentage

In de gegevenscommissie van de personeelsmonitor van het A+O fonds Gemeenten is eind 2008 besloten om de definitie van de berekening van het ziekteverzuimpercentage aan te passen. Deze aanpassing in de berekening van het ziekteverzuimpercentage heeft betrekking op het corrigeren voor deeltijdarbeid. Aangezien deze definitiewijze niet vooraf was aangekondigd aan gemeenten, is besloten om 2008 als een overgangsjaar te zien. Dat wil zeggen dat gemeenten het ziekteverzuimpercentage zowel met als zonder correctie voor deeltijd konden opgeven in de internetvragenlijst. Van de 337 gemeenten die de vragenlijst compleet hebben beantwoord, heeft tweederde het ziekteverzuimpercentage gecorrigeerd voor deeltijd aangeleverd en een derde niet. In 2007 leverde ongeveer een derde van de gemeenten de gegevens nog gecorrigeerd voor deeltijd aan. De verhouding is dus omgeslagen.

De overstap op het ziekteverzuimpercentage met correctie voor deeltijdarbeid, zou dit percentage op sector en gemeentegrootteklasseniveau met enkele tienden van een procent laten dalen. Aangezien over 2008 tweederde van de gemeenten de gegevens gecorrigeerd voor deeltijd heeft aangeleverd, moet bij de interpretatie van de in deze memo gepresenteerde cijfers rekening worden gehouden met dit effect.

Responsverantwoording

De vragenlijst over het ziekteverzuim bij gemeenten in 2008 is half februari uitgezet onder gemeenten en heeft gelopen tot eind maart. In deze periode hebben 363 van de 443 gemeenten (82 procent) de vragenlijst opgestart. 337 gemeenten hebben de vragenlijst volledig beantwoord (76 procent), waarvan alle G4-gemeenten en 19 van de 21 gemeenten met 100.000 of meer inwoners. Dit is de hoogste respons tot dusverre op de ziekteverzuimvragenlijst van de personeelsmonitor.

23 april 2009

A+O fonds Gemeenten

www.aeno.nl

secretariaat@aeno.nl

070-373 8392

H. Donkers – Stratus BV

R. Davits, F. Jansen – A+O fonds Gemeenten